

A közegészségügy fogalmának egységes meghatározása: eddigi eredményeink és a további javasolt lépések

PÁLDY ANNA

A Magyar Higiénikusok Társágának Elnöke

Összefoglalás: A MHT elnöksége esszépályázatot írt ki a közegészségügy fogalmának egységes meghatározására. Három pályamunka érkezett, amelyeket teljes terjedelmükben közöl a jelen lapszám, együtt az újabb elképzeléseket felvető bírálatokkal, prof. Bíró György gondolataival, valamint egy 1926 évi belügyminiszteri reform javaslattal.

A Társaság a közegészségügy fogalmának definiálására konszenzus konferenciát kíván szervezni

Kulcsszavak: esszépályázat, pályamunkák, bírázataik, prof. Bíró gondolatai, a belügyminiszter elképzelései 1926-ban, konszenzus konferencia.

Egészségtudomány 53/4 16-18 (2009)

Közlésre érkezett: 2009. október 29-én

Elfogadva: 2009. október 30-án

Dr. PÁLDY ANNA PhD

Országos Környezetegészségügyi Intézet
1097 Budapest, Gyáli út 2-6.

tel: 476-1215

fax: 476-1215

e-mail: paldy.anna@oki.antsz.hu

Az MHT 2008. IX. 30-i közgyűlése határozata alapján a *Magyar Higiénikusok Társasága* úgy döntött, hogy elfogadja a dr. Ócsai Lajos által előterjesztett kezdeményezést, a közegészségügy-járványügy-népegészségügy jelenlegi helyzetének összefoglalására, a fogalmak meghatározására; összeállítja a jövőre vonatkozó javaslatokat.

Ennek alapján 2009. áprilisában pályázati felhívás került kiírásra a közegészségügy fogalmának egységes meghatározásáról. A kiírásban szerepelt, hogy az Egészségtudomány c. folyóirat szerkesztősége közölni fogja a legjobbnak ítélt pályaműveket.

A pályázati felhívásra három pályamű érkezett, a pályázatok elbírálásának szempontjait a Magyar Higiénikusok Társaságnak vezetőség értékelte az előzetesen elfogadott szempontok szerint. Az eredményhirdetésre az MHT 39. Vándorgyűlésén került sor.

I. helyezett: „Tempora mutantur .. et nos mutamur in illis?” szerzők: *Nagy Csilla, Juhász Attila*, ÁNTSZ Közép-magyarországi Regionális Intézete

II. helyezett: A közegészségügy mint a higiénie gyakorlata: szerző: *Prof. dr. Sujbert László*

III. helyezett: A közegészségügy egy gyakorlatban dolgozó szakember szemével, szerző: *dr. Kovács Aranka Katalin* ÁNTSZ VIII.-IX. ker. Intézete

A bíráló bizottság megjegyezte, hogy a pályaművek a közegészségügy fogalmát annak hazai előzményei alapján kívánták meghatározni. Kívánatos lenne a globális fejlődés új kihívásainak is megfelelő fogalom meghatározás.

Az MHT 38. Vándorgyűlésén. *Ócsai Lajos* a következő gondolatokat vetette fel:

„Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat tevékenységének 2007-ben és 2008-ban bekövetkezett változásai késztettek arra, hogy elgondolkodjak a szolgálatunkban használatos kifejezések tartalmán és azok megfelelőségén a mindennapi gyakorlatban, többek között a mindennapi jogalkalmazásban”.

„A közegészségügy, népegészségügy fogalmak sajnos a jelenleg hatályos joganyagban is többféle értelmezésben vannak jelen, ami súlyos következményekkel jár(hat) a szolgálat működésében, szervezeti átalakításában”.

„A közegészségügy és rokonfogalmainak nincs egységes, mindenki által elfogadott, értelmezése még elméleti szinten sem, ami rontja az ÁNTSZ gyakorlati tevékenységének megítélését is. A szolgálat megújulásának elengedhetetlen feltétele a fogalmak egységes értelmezése”.

Ócsai dr. ezen gondolatai alapján írta ki a Társaság a „Közegészségügy fogalmának egységes meghatározása” című pályázatot. A tárgykörben *Bíró György* professzor is megfogalmazta gondolatait, amelyeket szintén ebben a lapszámban teszünk közzé. Érdekességként közzétesszük *Ugron Gábor* belügyminiszternek 1926-ban készült írását a közegészségügyről és annak az általa javasolt reformjától. Az olvasó sok hasonlóságot ismerhet fel a mai helyzettel.

A pályaművek különböző módon határozták meg a közegészségügy fogalmát. A III. díjat nyert pályázó a gyakorlati közegészségügyi szakember szemszögéből fejti ki gondolatait. A népegészségügyet szűkebb fogalomnak tarja, mint a közegészségügyet. A népegészségügyben véleménye szerint a tudományos szerep, a közegészségügyben a hálózati tevékenység a hangsúlyos.

A II. díjas pályamű szerzője a következőképpen határozta meg a fogalmakat „*az egészségtudomány (higiéné) olyan specifikus orvostudományi diszciplína, amely általában a kuratív klinikai diszciplína nélkül, specifikus elméleti és gyakorlati tevékenységet folytat. A közegészségügy (public health) pedig az egészségtudomány gyakorlati intézkedéseinek, tevékenységeinek összessége.*”

Az első díjat nyer pályamű szerzői végigvezetik a fogalom fejlődését, véleményük megegyezik a

nemzetközi fogalomhasználattal. A közegészségügy fogalmát „klasszikus közegészségügy”-ként írják le, mint a környezet-egészségügyet, járványügyet, munkaegészségügyet élelmezés- és táplálkozás-egészségügyet is magába foglaló diszciplínát.

A pályaművek tehát a fogalom egy-egy elemét domborították ki, amelyeket azonban tovább lehet és kell bővíteni. Ki kell térni az új kihívásokra való felkészülésre (mint pl. a globális felmelegedés helyi következményei, az ivóvízhiány; talajszennyeződés, stb. a várható átlagos életkor következtében fellépő megnyújtott káros hatások; a repülés következtében fellépő fokozott sugárterhelés; az elővigyázatosság elvének alkalmazása).

A Vezetőség egyúttal leközi azokat a bírálatokat is, amelyek újabb gondolatokat fogalmaztak meg a közegészségügy/népegészségügy fogalom meghatározása, a feladatok és a célkitűzések területén.

Mindezek alapján a Magyar Higiénikusok Társasága továbbra is fenntartja szándékát a közegészségügy fogalmának definiálására, ennek érdekében vitát indít az **Egészségtudomány** hasábjain. Várjuk a „definíció tervezeteket”, melyeket a következő év folyamán, egy konszenzus konferencián kívánunk egységes meghatározással ötvözni. Meggyőződésünk, hogy a közegészségügy egységes, korszerű megfogalmazása elősegíti mind az elméleti, mind a gyakorlati munka és a kapcsolódó szakmapolitika célkitűzéseinek pontosabb meghatározását.

ANNA PÁLDY MD, PhD

President of the Society of the Hungarian Hygienists

1097 Budapest, Gyáli út 2-6.

tel: (36-1)-476-1215

fax: (36-1)-476-1215

e-mail: paldy.anna@oki.antsz.hu

Definition of the concept of hygiene/public health – results and future steps

Abstract: The resolution of the General Assembly of the Society of Hungarian Hygienists adopted a decision about an appeal for a competition to create a common definition for hygiene/public health. Three essays were submitted and evaluated by the Leading Board of the Society. Each essay was evaluated and considered to be worth publishing in the journal of Epidemiology (Egészségtudomány). One of the essays was written by an expert working in the field of practical hygiene, she described hygiene as the practical work and public health as scientific discipline. The author of the other essay characterized hygiene as a specific theoretical and practical preventive activity without any curative clinical discipline. The authors of the third essay described the development of the concept, emphasising that „hygiene” contains such „sub”disciplines like environmental-, occupational health, food- and nutrition.

The Leading Board took a further decision to open a discussion forum in Egészségtudomány to continue the elaboration of a common, comprehensive definition of hygiene. The decision should be taken at a consensus conference during 2010. The common definition of hygiene/public health should help the theoretical and practical work of the experts and help the formation of specific policies in the future.

Key words: definitions for public health, essays written for, further discussion to be held, consensus conference
